

ELŐTERJESZTÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2021. június 29-ei ülésére

Tárgy: Átfogó értékelés Tótkomlós Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít.”

Az értékelés szempontjait a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg a következők szerint:

„I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó, általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. *A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.*

9. *A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).*”

Az átfogó értékelés elkészítése a települési önkormányzat jogszabályban foglalt kötelezettségének teljesítésén túlmenően a képviselő-testület tájékoztatását is szolgálja a Tótkomlós városban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról, ezért a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendeletben kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt Tótkomlós Város Polgármestere az átfogó értékelés elfogadásáról nem döntött.

Az idézett jogszabályi rendelkezésekben foglaltak szerint készült el az előterjesztéshez mellékelt, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2020. évi ellátásáról szóló átfogó értékelés. A beszámoló része az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Tótkomlói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának és Család- és Gyermekjóléti Központjának 2020. évről készített beszámolója, valamint az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatója, mely az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területét érintő adatokat tartalmaz, a rendőrkapitányság kifejezetten települési adatokkal nem rendelkezik.

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján az értékelést a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális, Gyámügyi és Oktatási Osztálya részére. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, melyet az önkormányzatnak hatvan napon belül kell érdemben megvizsgálnia és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatnia kell a gyámhatóságot. Az elmúlt években a gyámhatóság a beszámolót elfogadta, azzal kapcsolatban javaslatot nem tett.

Kérem a Tisztelt Képviselő–testületet, hogy az előterjesztést vitassa meg, és hozza meg döntését!

„A” HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadja.

Felelős: Zsura Zoltán János polgármester
Zsarnai Anita aljegyző

Határidő: azonnal, illetve az átfogó értékelés gyámhatóság részére történő megküldésére:
2021. július 5.

„B” HATÁROZATI JAVASLAT

Tótkomlós Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Tótkomlós Város Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést nem fogadja el.

Felhívja az értékelés készítőjét, hogy a beszámolót az alábbi szempontok figyelembe vételével dolgozza át és az átdolgozott értékelést terjessze a képviselő-testület elé:

-
-

Felelős: Zsura Zoltán János polgármester
Zsarnai Anita aljegyző

Határidő: a képviselő-testület soron következő ülése.

Tótkomlós, 2021. június 23.

Zsura Zoltán János
polgármester

Az előterjesztést készítette: Bedőné Skoda Ilona igazgatási ügyintéző, Zsarnai Anita aljegyző *S.K.*
Az előterjesztést látta: dr. Kormányos László jegyző

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

Tótkomlós Város Önkormányzata

gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak

2020. évi ellátásáról

A beszámolót készítette: Zsarnai Anita aljegyző
Bedőné Skoda Ilona igazgatási ügyintéző

A beszámoló elkészítéséhez adatot, információt szolgáltattak:

- Tótkomlósi Polgármesteri Hivatal,
- Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ,
- Tótkomlósi Ligeti Óvoda
- Jankó János Általános Iskola és Gimnázium
- Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat,
- Orosházi Rendőrkapitányság.

A nemzetközi egyezményekkel összhangban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) új alapokra helyezte a gyermekekről való gondolkodást és gondoskodást. A magyar gyermekvédelmi rendszer funkciója kettős. Egyrészt bizonyos ellátásokat kell garantálnia a gyermekek, illetve a gyermekes családok számára, valamint olyan elérhető és hozzáférhető lehetőségeket kell biztosítani, amelyek segítségével a családokban keletkező problémák kezelhetővé válnak, azt eredményezve, hogy a gyermekeket nem kell elválasztani családjuktól. Másrészt a valamilyen okból családjukban nem nevelhető gyermekek számára kell olyan családpótló, vagy a családi modellhez közelítő ellátásokat biztosítani, amelyek a gyermeki jogok tiszteletben tartásával garanciákat nyújtanak a gyermek életkorának, szükségleteinek megfelelő ellátására, egészséges személyiségfejlődésének biztosítására, valamint társadalmi integrációjának elősegítésére.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja”.

Az értékelés szempontjait – az előbbieken említett külön jogszabály - a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete határozza meg a következők szerint:

„1. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,

- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,

- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),

- gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

4-5.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.)."

A könnyebb átláthatóság érdekében a beszámolót a feladat- és hatásköröket megállapító jogszabályi rendelkezések, valamint a személyi és tárgyi feltételek bemutatásával kezdem, majd a fenti szempontok figyelembe vételével szeretnék átfogó képet adni a 2020. évben, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen, a beszámolási időszakban hatályos jogszabályok alapján végzett munkáról.

A gyermekvédelem rendszere – a feladat- és hatáskörök megoszlása

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt.-ben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete és a jegyzői gyámhatóság gyakorolja.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében:

„A gyámhatóság feladat- és hatáskörét

a) a települési önkormányzat jegyzője,

b) a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal),

c) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.”

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosították 2020-ban is.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (jegyzői hatáskör),
- rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási gondja vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülés okán (települési önkormányzati hatáskör),
- gyermektartásdíj megelőlegezése (járási gyámhatósági hatáskör),
- otthonteremtési támogatás (járási gyámhatósági hatáskör),
- gyermekétkeztetés (fenntartói vagy települési önkormányzati hatáskör).

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családbafogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések első pontja kivételével – mely jegyzői hatáskör – valamennyi hatósági intézkedés más hatóság hatáskörébe tartozik.

A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatakorúak intézeti ellátása is.

A Gyvt. alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő,

- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Az előbb felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek ön maga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A települési önkormányzat kötelező feladata volt 2020-ban is, hogy biztosítsa a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási problémája vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán a rendkívüli települési támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezze és közvetítse a másol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testülete a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás eljárási szabályairól, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi alapellátásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 7/2006. (II. 28.) önkormányzati rendelet megalkotásával gondoskodott a helyi szinten szabályozandó ellátások meghatározásáról.

A Gyvt. kimondja, hogy az a települési önkormányzat, amelynek területén 10.000-nél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

Ez a rendelkezés 2017. január 1. napjától annyiban egészült ki, hogy ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, akkor a 10.000 főnél kevesebb állandó lakossal rendelkező települési önkormányzat is köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

Mivel Tótkomlóson a 3 év alatti lakosok száma meghaladja a 40 főt, így a település önkormányzata már nem önként vállalt feladatként tartja fenn a bölcsődét, hanem a Gyvt. értelmében kötelező feladatként biztosítja a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését.

A gyermekvédelmi feladatok ellátásának személyi és tárgyi feltételei a Tótkomlósi Polgármesteri Hivatalban

Tótkomlós Város Önkormányzata Képviselő-testületének gyermekvédelmi hatósági feladatait átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság látja el. A bizottság döntött 2020-ban – a családban nevelkedő gyermekekre, fiatal felnőttre tekintettel a család létfenntartási gondja vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése miatt – a rendkívüli települési támogatás

iránti kérelmek ügyében is. A Szociális Bizottság által hozott határozatok kiadmányozója a bizottság elnöke.

A bizottság üléseit szükség szerint hetente, kéthetente tartja a Polgármesteri Hivatal hivatalos helyiségében. A bizottság munkáját - az említett ügytípus tekintetében – Bedőné Skoda Ilona, az Igazgatási Osztály ügyintézője segíti.

A jegyzői hatáskörben a hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását Bedőné Skoda Ilona igazgatási ügyintéző végezte.

A felsőoktatási tanulmányokat kezdő és folytató fiatalok ösztöndíjrendszerével - mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer – kapcsolatos ügyintézését Takács Ágnes Katalin igazgatási ügyintéző munkakörébe tartozott a 2020-as évben is.

Az ügyintézők a Polgármesteri Hivatal „A” épületében önálló irodában dolgoznak, ahol saját interneteléréssel rendelkező számítógépet, nyomtatót, telefont használhatnak, fénymásolási lehetőségük megoldott.

Tótkomlós demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Tótkomlós város lélekszáma Magyarország legtöbb településéhez hasonlóan folyamatosan csökken. 1945-ben még 10.984 fő lakott a településen, a 2021. január 1-ei állapot szerint 5.755 fő a város lakosságának száma. A legnagyobb lélekszámcsökkenés 1945. és 1946., valamint 1980-1990. évek között következett be. 2000-től valamelyest lelassult, de nem állt meg a népesség fogyása.

A csökkenés több tényező együttes hatásának eredménye, melyből kiemelkedő fontosságú a munkalehetőségek szűkössége. A fiatalabb korosztály elvándorlása a városból az utóbbi évek jellemző és állandósulni látszó tendenciájává vált. A fiatalok minden lehetőséget megragadnak, hogy versenyképes szakmát tanuljanak, már középiskolai tanulmányaik ideje alatt a várostól távol tanulnak, felsőoktatási intézménybe pedig még messzebb kényszerülnek eljárni. Tanulmányaik végeztével kevesen térnek vissza szülővárosukba, jellemzően tanulmányaik helyszínén helyezkednek el, alapítanak családot.

Tótkomlós állandó lakosainak száma 2010-től az alábbiak szerint alakult:

Év (I. 1.)	Állandó lakosok száma (fő)
2010	6.390
2011	6.321
2012	6.257
2013	6.195
2014	6.133
2015	6.113
2016	6.058

2017	5.999
2018	5.873
2019	5.839
2020	5.827
2021	5.755

Az állandó lakosság száma korcsoportonkénti bontásban 2010 – 2020. évekre vonatkozóan:

Év (I.1)	Lakos (fő)	18 év alattiak (fő)	18 év alattiak aránya a teljes népességhez (%)	19-60 év közöttiek (fő)	19-60 év közöttiek aránya a teljes népességhez (%)	61 év felettiak (fő)	61 év felettiak aránya a teljes népességhez (%)
2010	6.390	1.202	19	3.694	58	1.494	23
2011	6.321	1.154	18	3.674	58	1.493	24
2012	6.257	1.130	18	3.635	58	1.492	24
2013	6.195	1.098	18	3.617	58	1.480	24
2014	6.133	1.066	17	3.564	58	1.503	25
2015	6.113	1.064	17	3.541	58	1.508	25
2016	6.058	1.045	17	3.473	57	1.540	26
2017	5.999	1.034	17	3.427	57	1.538	26
2018	5.873	972	16,5	3.335	57	1.566	26,5
2019	5.839	961	16,46	3.307	56,64	1.571	26,9
2020	5.827	978	16,78	3.303	56,68	1546	26,53
2021	5.755	965	16,77	3.272	56,85	1518	26,38

A táblázatból jól kivehető, hogy az elmúlt években a lakosok száma valamennyi korcsoportban csökkent, a településen élő 61 év feletti aránya a teljes népességhez viszonyítva növekedett. Ez a tendencia figyelhető meg a 2019. január 1-ei adatok vizsgálatakor is, ugyanakkor 2020. elején némi növekedés tapasztalható a 18 év alatti korosztályban, a 61 év feletti lakosok száma viszont csökkent az előző két évhez viszonyítva. A 2021. januári adatok alapján a lakosság száma tovább csökkent az előző évekhez képest, viszont a 19-60 év közöttiek %-os aránya a teljes népességhez viszonyítva növekedést mutat. Ezt összehasonlítva a lakosok csökkenő számával, a 61 év felettiak számával, megállapítható, hogy az idősek halálozásának száma emelkedett az előző időszakhoz képest.

A születések és halálozások száma az alábbiak szerint alakult:

Év	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Születés	38	44	50	40	39	44	58	50	44	37	35
Halálozás	86	112	94	90	94	106	108	92	89	93	100

A táblázat adatai szerint a születések száma 2020-ban tovább csökkent a korábbi évhez képest, a halálozások száma ugyanakkor az előző évek adatához viszonyítva növekedést mutat.

Az adatokból megállapítható, hogy a település lélekszáma évről évre csökken, a halálozások száma lényegesen meghaladja a születések számát, ez a különbség sajnos tovább nőtt 2020-ban. Településünket a megyei átlaghoz hasonlóan nemcsak az előregedés jellemzi, hanem az elvándorlás is.

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A Gyvt. a gyermeki jogok között elsőként említi azt, hogy a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez. A gyermeki jogokat védeni kell, mely minden olyan természetes és jogi személy kötelezettsége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A törvény kimondja továbbá azt is, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek, családok védelmét a korábban írtaknak megfelelően a következő pénzbeli, illetve természetbeni ellátások biztosították a beszámolási időszakban: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel a család létfenntartási problémája vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán a rendkívüli települési támogatás, a gyermekétkeztetés, a gyermektartásdíj megelőlegezése és az otthonteremtési támogatás.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek, meghatározott feltételek teljesülése esetén a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) meghatározott pénzbeli támogatásnak,
- c) a Gyvt.-ben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A Gyvt. meghatározza azokat a jövedelmi, vagyoni feltételeket, melyek megléte esetén a gyámhatóság – jelen esetben a jegyző – egy év időtartamra, de legfeljebb 25. életévének betöltéséig megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladhatja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege, melynek összege 2020-ban is 28.500,- Ft volt) a 145 %-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a jogszabályban megállapított foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135 %-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a Gyvt.-ben meghatározott értéket.

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel *alapösszegű támogatást folyósít.*

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel *emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.*

A támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. 2020. évben az alapösszegű támogatás 6.000,- Ft/gyermek, az emelt összegű támogatás 6.500,- Ft/gyermek volt.

Az alábbi táblázatból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2016-2020. évi adatai hasonlíthatók össze:

Adatok	2016	2017	2018	2019	2020
Támogatott gyermekek száma	350 fő	294 fő	243 fő	204 fő	232 fő
- ebből nagykorú (tanuló)	15 fő	26 fő	18 fő	11 fő	14 fő
Megállapított	195 család	161 család	119 család	100 család	109 család

kérelmek száma - ebből egyedül álló (gyermekét egyedül nevelő) kérelmező	112 szülő	84 szülő	64 szülő	48 szülő	46 szülő
Elutasított kérelmek száma	1	2	6	4	2
Pénzbeli támogatás összege (Ft)	4.153.000,-	3.883.000,-	3.287.000,-	2.651.500,-	2.626.500,-

2020-ban 109 család rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága állt fenn. Két alkalommal került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására, mivel a kérelmező családjában az egy főre jutó jövedelem és az egy főre jutó vagyoni érték meghaladta a jogszabályban meghatározott mértéket.

A 2019. évhez viszonyítva mind a támogatásra jogosult gyermekek, mind az érintett családok száma növekedett. A gyermekét egyedül nevelő szülők száma 2020-ban csökkent, de az eltérés nem jelentős. Továbbra is gyakori azonban, hogy az egyedülálló szülő jellemzően a gyermek(ek) után járó ellátások, támogatások összegéből tartja fenn a családot, illetve az elvált szülők esetében a tartásdíjra kötelezett szülő nem vagy alkalmasszerűen fizet tartásdíjat gyermeke(i) után.

A 2020-ban megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság növekedését a tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány elhárítása érdekében kihirdetett veszélyhelyzet miatt megszűnt munkahelyek is befolyásolták.

Az egy főre jutó jövedelem megoszlása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családoknál:

Időszak	Összeg/fő		
	14.250,- Ft alatt	14.250,- 28.500,- Ft között	28.500,- Ft felett
2016	25 család	107 család	63 család
2017	10 család	83 család	68 család
2018	9 család	62 család	48 család
2019	6 család	54 család	40 család
2020	13 család	58 család	38 család

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásához kapcsolódó jövedelemvizsgálat során megállapítható, hogy sok családban az egy főre jutó nettó jövedelem továbbra sem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, a 28.500,- Ft-ot. Ezeknél a családoknál jellemzően a szülők egyike, vagy nem egy esetben egyike sem rendelkezik munkahellyel és a gyermek(ek) utáni ellátások, támogatások összegéből élnek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők életkor szerinti megoszlása:

Életkor	0-6 éves	7-14 éves	15-17 éves	18- éves	Összesen
2016	91 gyermek	170 gyermek	74 gyermek	15 tanuló	350 gyermek
2017	71 gyermek	130 gyermek	67 gyermek	26 tanuló	294 gyermek
2018	59 gyermek	105 gyermek	57 gyermek	22 tanuló	243 gyermek
2019	53 gyermek	96 gyermek	44 gyermek	11 tanuló	204 gyermek
2020	69 gyermek	98 gyermek	51 gyermek	14 tanuló	232 gyermek

A táblázat adatai alapján látható hogy az előző évhez képest 2020-ban minden korcsoportban növekedett a gyermekek, tanulók száma, mely tendencia szintén kapcsolatba hozható a fentebb leírt okok miatt a pandémiával.

Hátrányos helyzet, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

Itt kell említést tennünk a hátrányos helyzetű, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Ennek megállapítása szorosan kapcsolódik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményéhez. 2013 szeptemberétől jogszabályi változás miatt a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása határozatban történik. A megállapítás feltételei szigorodtak, ezért a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma az elmúlt évben a szülők önkéntes nyilatkozata alapján csökkent.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához és felülvizsgálatához készült nyomtatvány B) lapján kérheti a törvényes képviselő a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján a nyolcadik évfolyam sikeres elvégzéséről kiállított bizonyítvány - iskolatípustól függetlenül - alapfokú iskolai végzettséget tanúsít.

(Pl. egy 9. évfolyam elvégzése, vagy egy középfokú oktatási intézmény pár osztályának elvégzése a középfokú végzettség megszerzése nélkül az alapfokú végzettséget nem befolyásolja, hiszen ezek végzettségi szintet nem emelnek.)

A jegyzői gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, ha a feltételek fennállnak.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Nyilvántartásunk alapján, a Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja be a 2016-2020. évekre vonatkozóan:

Adatok	2016	2017	2018	2019	2020
Hátrányos helyzetű gyermekek	83 fő	93 fő	95 fő	50 fő	36 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	35 fő	19 fő	20 fő	40 fő	65 fő

Tótkomlóson élő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életkor szerinti megoszlása 2020-ban:

Életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 éves vagy idősebb	Összesen
Hátrányos helyzetű gyermekek	3 fő	5 fő	12 fő	10 fő	6 fő	36 fő
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	4 fő	8 fő	32 fő	19 fő	2 fő	65 fő
Összesen	7 fő	13 fő	44 fő	29 fő	8 fő	101 fő

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket különböző kedvezmények, (pl. ingyenes intézményi gyermekétkeztetés, szünidei gyermekétkeztetés) juttatások, pályázati lehetőségek illetik meg.

A Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások:

A Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások nyújtására az önkormányzatnak viszonylag kevés lehetősége van.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2001-ben megalkotta az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét a felsőoktatási hallgatók és a felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok ösztöndíjrendszeréről, mely a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (a továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) szabályairól, a támogatáshoz jutás feltételeiről szól.

A rendelet célja, hogy a szellemi javakhoz való hozzáférés egyenlő esélyének megteremtése érdekében mindazok számára elérhetővé tegye az első diploma megszerzését, akik számára a felsőoktatásba történő bejutás, illetve felsőoktatási tanulmányaik folytatása szociális helyzetük miatt súlyos nehézségekbe ütközik.

Az Ösztöndíjrendszer célja továbbá, hogy az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé tegye a felsőoktatásban való részvételt, jogszabályi háttérül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet szolgál.

A Képviselő-testület felismerte azt, hogy ennek a támogatásnak a minél szélesebb körben történő elérhetővé tétele fontos, ezért a 14/2018. (X. 29.) önkormányzati rendeletével módosította az 5/2001. (II. 20.) önkormányzati rendeletét. Így a Bursa Hungarica Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2019. évi fordulójától a támogatásban részesíthetők azok a személyek, akiknek a havi jövedelme vagy a családjukban az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, ezzel szélesítve a hozzáférhetőség lehetőségét.

Az Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál:

1.) települési önkormányzatok által nyújtott támogatás	} önkormányzati ösztöndíjrész
2.) megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás	
3.) intézményi támogatás → intézményi ösztöndíjrész	

Az ösztöndíj időtartama:

- „A” típusú pályázat esetén 10 hónap, a már felsőoktatásban tanulók számára
- „B” típusú pályázat esetén 3x10 hónap, azok számára, akik felsőoktatási tanulmányaikat a következő tanévben kezdik meg.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag szociális rászorultság alapján, a pályázó tanulmányi eredményétől függetlenül történhet.

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2001-ben csatlakozott az Ösztöndíjrendszerhez, abban az évben 23 főt részesített támogatásban. 2002-től - 2005-ig az önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez nem csatlakozott, 2006. óta azonban folyamatosan részt vesz az Ösztöndíjrendszerben a következők szerint:

Az „A” és „B” típusú pályázat keretében támogatásban részesített tanulók/hallgatók száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

	2016	2017	2018	2019	2020
„A”	10	5	7	9	8
„B”	2	-	1	-	-

A Képviselő-testület személyenként 5.000,- Ft-ot biztosít havonta a tanulóknak.

2016-2020. között az önkormányzati ráfordítás (kötelezettségvállalás) összege a következők szerint alakult:

2016	2017	2018	2019	2020
600.000,- Ft	250.000,- Ft	400.000,- Ft	450.000,- Ft	400.000,- Ft

Rendkívüli települési támogatás a családban nevelkedő gyermekekre tekintettel, a család létfenntartását veszélyeztető vagy rendkívüli élethelyzetbe kerülése okán

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 45. § (3)-(5) bekezdései értelmében:

„(3) A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

(4) Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

(5) A rendkívüli települési támogatás kérelemre és hivatalból - különösen nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság vagy más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezésére - is megállapítható

2016-2020. évben rendkívüli települési támogatásban részesült kérelmezők a családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel:

Adatok	2016	2017	2018	2019	2020
Támogatottak (családok) száma:	21 család	29 család	41 család	26 család	32 család
- ebből egy alkalommal	4 család	14 család	25 család	14 család	17 család
- két alkalommal	---	4 család	9 család	4 család	8 család
- három, vagy több alkalommal	---	4 család	7 család	8 család	5 család
Támogatás összege (Ft)	274.391,-	350.155,-	550.604,-	423.000,-	412.540,-

A családban nevelkedő kiskorú gyermekekre tekintettel benyújtott rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 2020-ban sem került elutasításra.

A támogatás pénzbeli és természetbeni lehet. Természetben nyújtott támogatás formája az élelmiszercsomag, mely a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ közreműködésével és segítségével kerül összeállításra, továbbá természetben nyújtott támogatás a téli tüzelő.

Veszélyhelyzet

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet 1. § -a értelmében a Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat. véd. törvény) 46. § (4) bekezdése szerint veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének, hatáskörét a polgármester gyakorolja.

A veszélyhelyzet időszakában a polgármester döntött a rendkívüli települési támogatás iránti kérelmekről is.

2020. tavaszán a kérelmek száma megnövekedett, mert számos családban szűnt meg, vagy szünetelt a törvényes képviselő munkaviszonya. A pandémia időszakában az online oktatás, a veszélyhelyzet elhárítása érdekében történő előírások betartása, a szigorítások új problémákat hoztak a gyermekvédelem területén is. Az önkormányzat szociális ügyintézés, a családsegítés, a szociális háló feladatai megnövekedtek.

Gyermekétkeztetés:

2016. január 1. napjával a gyermekétkeztetés szabályozása és jogi háttere jelentősen átalakult. A gyermekétkeztetés bekerült a Gyvt. által meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások közé.

A Gyvt. értelmében az alábbi rendelkezések vonatkoznak a gyermekétkeztetésre.

„18. § (1a) A települési önkormányzat vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a gyermekétkeztetést.”

Gyermekétkeztetés

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

- e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
- f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
- g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet."

Intézményi gyermekétkeztetés

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkeztést kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben,

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben."

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi

jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50 %-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben."

Szünidei gyermekétkeztetés

„21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani."

Az óvodába és az iskolába az önkormányzattal szerződött vállalkozás, a Färbung Gastro Kft. szállítja az ételt. A Bölcsőde – a jogszabályoknak megfelelően – saját konyhával

rendelkezik, az étel elkészítése ott helyben történik, így a diétára szoruló és a különböző ételérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása is megoldott (tej, tojás és lisztérzékenység).

A térítési díjakat minden esetben a képviselő-testület állapítja meg márciusi soros ülésén.

A térítési díj napi összege a nyersanyagköltség napi összegének ÁFÁ-val növelt összege.

A térítési díjak 2020. január 1. és 2020. március 31. között

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	380,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	494,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	621,-
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	410,-
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	480,-

A térítési díjak 2020. április 1. és 2020. december 31. között:

Korcsoport	Ellátás	Nyersanyagköltség Ft/nap
Bölcsőde 20 hetes – 3 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	380,-
Óvoda 3 – 6 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	508,-
Általános iskola napközi 6 – 14 éves	tízórai, ebéd, uzsonna	639,-
Általános iskola menza 6 – 14 éves	ebéd	422,-
Gimnáziumi menza 14 – 18 éves	ebéd	494,-

A gyermekétkeztetésben (napköziben és menzán) részt vevők létszáma és az általuk fizetett térítési díjak megoszlása 2020-ban				
Intézmény	Térítésmentes (fő)	50 %-ot fizet (fő)	100 %-ot fizet (fő)	Összesen (fő)
Bölcsőde	9	csak gondozási díjat fizet 24	4	37
Önkormányzati Óvoda	49	0	11	60
Jankó János Általános Iskola és Gimnázium	75	58	50	183

2016. január 1. napjától a szünidei gyermekétkeztetés kötelező feladata az önkormányzatoknak, melynek fedezetét normatívából biztosította Tótkomlós Város Önkormányzata.

2020-ban a szünidei gyermekétkeztetésben résztvevők száma:

<i>Szünidő megnevezése, szünidő munkanapjainak száma</i>	<i>Étkezési esetek száma (adag)</i>					<i>Ténylegesen jogosultak/fő</i>
	<i>0-3 éves</i>	<i>Óvoda</i>	<i>Általános iskola</i>	<i>Közép iskola</i>	<i>Összes adag</i>	
<i><u>Téli szünnet</u> <u>2 munkanap</u> 2020. január</i>	6	6	58	28	98	93
<i><u>Tavaszi szünnet</u> <u>2 munkanap</u></i>	6	12	46	18	82	94
<i><u>Nyári szünnet</u> <u>43 munkanap</u></i>	127	-	943	605	1675	92
<i><u>Őszi szünnet</u> <u>5 munkanap</u></i>	16	-	84	44	144	96
<i><u>Téli szünnet</u> <u>7 munkanap</u> 2020. december</i>	11	15	120	70	216	96

Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program (a továbbiakban: RSZTOP)

2017. november hónaptól indult el Tótkomlóson is a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság közreműködésével az RSZTOP, melynek célja élelmiszer-támogatás nyújtása szegény gyermekes családok részére.

Az RSZTOP a 0-3 éves korosztályban megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, intézményi ellátásban nem részesülő gyermekek részére havi rendszerességgel élelmiszer-csomagot biztosít. A projekt második szakaszában mindazon 7-14 éves életkorú gyermek, akinek június 1-én a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, a nyári szünet ideje alatt, július és augusztus hónapban kap élelmiszer-csomagot. A csomagok értéke meghaladja a 10.000,- Ft-ot, mely a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tartós élelmiszert tartalmaz.

Az élelmiszer-csomagok átadása az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatával történik. A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Békés Megyei Kirendeltsége és a települési jegyző a jogosultakról a PTR rendszer nyilvántartása alapján havonta adatot egyeztet.

RSZTOP- 1.1.1 program keretében élelmiszer-csomagra jogosultak száma 2020. évben Tótkomlós településen

Időszak	Jogosultak	
	0-3 éves korig/fő	7-14 éves korig/fő
Január	16	
Február	15	
Március	17	
Április	17	
Május	18	
Június	17	
Július	18	
Augusztus	19	105
Szeptember	20	
Október	20	
November	20	
December	17	

Az élelmiszer-csomagok kiosztását a Szociális Szolgáltató Központ Pósa utcai épületében végzik.

Családvédelmi koordináció

2020. január hónaptól új jegyzői gyámhatósági feladat a családvédelmi koordináció, mely Bedőné Skoda Ilona köztisztviselő feladatkörébe került.

A családvédelmi koordináció feladata:

- kérelemre:

- az ügyfél meghallgatása, jegyzőkönyv készítése, a bántalmazott tájékoztatása az erőszak miatt alkalmazható intézkedésekről, jogosultságokról, a védelmet nyújtó szociális hálóról, büntető- vagy szabálysértési eljárás indításáról
- jogi, egészségügyi, pszichológiai és mentálhigiénés segítség szerzése, az érintettek értesítése az erőszak kapcsán (intézmény, háziorvos stb.), személyes adatok kezelése,
- tájékoztatás az erőszak megelőzése vagy megszakítása érdekében arról, hogy hová fordulhat megfelelő segítségért.

- a bántalmazó tájékoztatása az erőszak folytatásának következményeiről

- az ügyben érintett szervek, szociális hálózat tájékoztatása az esetről, az erőszak megelőzése, vagy megszakítása érdekében.

2020-ban 2 alkalommal történt gyámhatósági intézkedés.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A gyermekjóléti szolgálat feladatait az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása által fenntartott Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat látja el. A családsegítés, mint szolgáltatás 2012. március 1-jével került a központ feladatkörébe. A gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása Tótkomlóson a beszámolási időszakban két családgondozóval valósult meg. A két családsegítő munkatárs, és az egy fő esetmenedzser irodája – összesen három - és az ügyfelek részére nyitva álló helyiség a Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ Tótkomlós, Pósa utca 2. szám alatti székhelyén található. A helyiségeket az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat munkatársai ingyenesen használják. Az óvodai és iskolai szociális segítő helyileg az érintett intézmények épületében látja el feladatát.

A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai által készített, a 2020. évben végzett munkájukról szóló beszámolót változtatás nélkül tájékoztatómhoz csatolom, mely a beszámoló szerves részét képezi.

Gyermekek napközbeni ellátása:

Tótkomlós Város Önkormányzata a Tótkomlósi Szociális Szolgáltató Központ önálló szakmai egységeként a Tótkomlós, Zámenhof utca 2/A. szám alatt 2014-ben még 30 férőhelyes bölcsődét tartott fenn, mely 2015-ben 40 férőhelyre bővült, a bölcsőde új és korszerű épületének használatba vételével. A bölcsőde napos bölcsődeként működik, nyitvatartási ideje 06.00 órától 17.00 óráig tart.

2020-ban az intézményben 1 fő bölcsődevezető, egyben ételmezésvezető, 8 fő szakképzett gyermekgondozónő, 1 fő szakképzett szakácsnő, 1 fő konyhai dolgozó, egyben betanított szakácsnő, 2 fő dajka dolgozott, akiknek munkáját 3 fő közfoglalkoztatott segítette. Valamennyi dolgozó rendelkezik a jogszabályban előírt képesítési feltételekkel, a dolgozók a feladatokat váltott műszakban, összehangoltan, egymás munkáját segítve teljesítik.

A bölcsődébe a felvétel egész évben folyamatos. A bölcsőde kihasználtsága sajnos az elmúlt évben nem volt 100%-os. Sürgős és indokolt esetben a bölcsőde alkalmazkodik a felmerült igényekhez (azonnali munkalehetőség, szociális rászorultság, védőnői, orvosi javaslat, veszélyeztetettség stb.).

Az intézmény 2020-ban 4 kialakított gyermekcsoporttal működött.

A bölcsőde működéséről átfogó tájékoztatást a Tótkomlói Szociális Szolgáltató Központ vezetője adott az intézmény 2020. májustól 2021. május hónapig végzett tevékenységéről szóló beszámoló részeként.

A településen családi napközi és házi gyermekfelügyelet nem működik.

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

Tótkomlós Város Önkormányzata a gyermekek átmeneti gondozását helyettes szülő útján látja el. 2011. óta helyettes szülőnél gyermek elhelyezésére nem került sor.

Településünkön a helyettes szülői szolgáltatást saját háztartásában, 2 férőhellyel Búcsú Istvánné látta el, aki lemondott a helyettes szülői tisztségéről.

Családsegítő Szolgálat jelenleg is keresi a jogszabályban előírt feltételeknek megfelelő, szakmai végzettséggel rendelkező személyt.

A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A Békés Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális, Gyámügyi és Oktatási Osztály 2019-ben megkezdte a jegyző I. fokú gyermekvédelmi hatósági feladat- és hatáskörébe tartozó, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása tárgyában keletkezett hatósági ügyek jogszerűségének ellenőrzését, mely 2020. májusban zárult. A vizsgálat során a Békés Megyei Kormányhivatal felügyeleti jogkörében eljárva anyagi és eljárásjogi hibákra tekintettel felhívta az ellenőrzött hatóságot, hogy a feltárt jogszabálysértések megszüntetéséről gondoskodjon, valamint további ellenőrzésre bekérte a 2020. július hó 1. napja és a 2020. szeptember hó 30. napja között rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, valamint hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának tárgyában a folyamatban volt valamennyi eljárásának iratanyagát. 2020. október 30-án a felterjesztett 51 iratanyag közül szűrőpróba szerűen kiválasztott 5 iratanyagot megvizsgálta és a vizsgált ügyekben megállapításra került, hogy a hatóság a jogszabályi rendelkezéseket betartotta, felügyeleti intézkedés nem vált szükségessé.

A Békés Megyei Kormányhivatal, mint megyei működést engedélyező hatóság 2020. október 21-én vizsgálta a Tótkomlós Város Önkormányzata fenntartásában működtetett nem hálózat keretében nyújtott helyettes szülői ellátást. Megállapításra került, hogy a Tótkomlóson működő helyettes szülői ellátás tárgyi és személyi feltételei biztosítottak.

A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Tótkomlós Város Önkormányzat Képviselő-testülete bűnmegelőzési programjában megfogalmazott célok a következők:

1. A közbiztonság feltételeinek megteremtése, a vagyoni értékek megóvása, a személyi biztonság erősítése, az ifjúság helyes irányú fejlődésének elősegítése.
2. A bűnözővé válás folyamatának fékezése, a bűnelkövetési alkalmak, helyzetek csökkentése, a bűnelkövetés akadályozása.
3. Az áldozattá válás megelőzése, a potenciális áldozatok védettségének fokozása.
4. A büntetett előéletű személyek társadalmi beilleszkedésének segítése és ezzel a bűnismétlés előfordulásának csökkentése.

A bűnmegelőzés szervezetrendszerének (rendőri szervek, polgárőrség, polgármesteri hivatal, oktatási intézmények, ifjúsági és egyéb civil szervezetek, gyermekjóléti szolgálat) feladatai között kiemelt helyen szerepel az, hogy az oktatási intézményekben hatékony felvilágosító és ismeretterjesztő tevékenységet kell folytatni a bűnelkövetéstől való visszatartás motivációinak kialakítása, a bűnelkövetővé válás irányába ható magatartási formák visszafogása, megszüntetése, a törvénytisztelő magatartási formák kialakítása, az áldozattá válás elkerülése érdekében.

Az Orosházi Rendőrkapitányság a mellékelt tájékoztató alapján szolgáltatott adatot a gyermek- és fiatalkorúak által illetékességi területén elkövetett szabálysértésekről, illetve bűncselekményekről, mely jelen beszámoló szerves részét képezi.

A rendőrséggel az együttműködésünk továbbra is jó, kiemelten segítjük egymás munkáját. Külön említést érdemel a rendőrség prevenciós tevékenysége különböző programjai (DADA, ELLEN-SZER, SzCsRP, IBT) megvalósítása, működtetése során. Emellett rendszeres tájékoztató, felvilágosító előadásokat tartanak a közoktatási intézményekben a közlekedésbiztonságról, a fürdőzés, vízen tartózkodás szabályairól is.

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Tótkomlóson a civil szervezetek jelentős számban, szerteágazó területeken tevékenykednek, így a lakosság nagy részét - többek között a gyerekeket is – elérik. Szinte minden, a városban működő civil szervezet és alapítvány a „szívén viseli” a gyermekek és fiatal felnőttek sorsát, igyekeznek számukra olyan programokat szervezni, hogy szabadidejüket hasznosan tudják eltölteni.

Az érdeklődők a civil szervezetek által kínált számos szabadidős tevékenység közül választhatnak, megtaláljuk kínálatukban a sportot (úszás, futball, lövészet, asztalitenisz, galambászat, lovaglás), a természetismeretet, a művészeteket (tánc, zene), a hagyományőrzést, de számtalan olyan szervezet és alapítvány is tevékenykedik a városban, amelynek célja a valamilyen okból hátrányos helyzetben lévők, vagy a kiemelkedő tehetségű fiatalok támogatása.

Az önkormányzat kapcsolata a civil szervezetekkel jó, ami nemcsak anyagi támogatás nyújtása formájában jelenik meg, de számos alkalommal közös programok szervezésében is megnyilvánul. 2020-ban az önkormányzat 12.228.590,- Ft összegű támogatást nyújtott a helyi társadalmi szervezetek részére, mely támogatás jelentős része közvetlenül, vagy közvetett módon a gyermekekhez és a fiatalokhoz is eljutott.

A fiatalok hasznos időtöltésének megszervezésében a város kulturális és köznevelési intézményei, valamint saját tulajdonú gazdasági társasága is jelentős szerepet vállal, természetesen sok esetben a civil szervezetek bevonásával.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A gyermekvédelmi tevékenység elsősorban a szociális munka, a pszichológia ismereteire és a hatályos jogi szabályozásra támaszkodik, különböző területeket érintő, nagyon összetett feladat. Éppen ezért a jelzőrendszer tagjainak magas színvonalú feladatellátásához elengedhetetlen a folyamatos szakmai fejlődés biztosítása, különböző előadásokon, képzéseken és továbbképzéseken keresztül.

A Tótkomlóson megvalósuló pályázatok eredményeként a családok helyzete javítható, mely tendencia a jövőben is követendő. Településünkön 2020-ban is cél a szociálisan rászoruló lakosság részére történő segítségnyújtás további lehetőségeinek felkutatása és megvalósítása. A közösségi terek (Zöld város, Liget, Művelődési Központ és Könyvtár) fejlesztésével, felújításával, programjaik bővítésével pedig törekedni kell arra, hogy a fiatal generáció minél tartalmasabban és hasznosabban tölthesse el szabadidejét.

Mindent meg kell tennünk annak érdekében is, hogy a gyermekjóléti ellátás **j**elenlegi színvonalát minden tekintetben megtartsuk, lehetőségek szerint emeljük. A 2018-ban új tartalommal elkészített Helyi Esélyegyenlőségi Program, melynek felülvizsgálata 2020. októberben megtörtént, a gyermekek helyzetének, esélyegyenlőségének felülvizsgálata során a problémák beazonosítása mellett a fejlesztési lehetőségeket is aktualizálta, és a további időszakra meghatározta. A program megvalósítása során végzett munka pozitív hatással lesz a gyermekvédelem területén is.

Záró gondolatok

A beszámolóban igyekeztem bemutatni a jogszabályban meghatározott szempontok figyelembe vételével a gyermekjóléti és gyermekvédelmi terület mindennapos feladatait, a jogszabály módosításokat, valamint a sikeres pályázatok eredményeit.

A gyermekvédelmi rendszerben részt vevő személyek és szervezetek felelősségteljes, sokszor komoly pszichés megterheléssel járó feladatot végeznek. A jelzőrendszer tagjai hivatásuknak tekintik munkájukat, melyet lelkiismeretesen, körültekintően, legjobb szakmai tudásuk szerint végeznek és a közöttük kialakult jól működő kommunikációval igyekeznek hatékonyan segíteni egymást a törvényben foglalt gyermeki jogok teljes körű érvényre juttatása és tiszteletben tartása érdekében. Tótkomlós vonatkozásában elmondható, hogy a jelzőrendszer tagjai között a kommunikáció és a kapcsolat kifejezetten jó, együttműködésük eredményes. Közös cél, hogy a 2021-ben is legalább olyan eredményes és színvonalas munkát végezzenek a gyermekjóléti ellátások, gyermekvédelem terén dolgozók, mint a korábbi években, hozzájárulva ezzel a tótkomlói családok és gyermekek helyzetének további javulásához.

Tótkomlós, 2021. június 21.

Zsarnai Anita
aljegyző

**Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti
Központja és Családsegítő Szolgálat**

**Tótkomlói Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának és Család-és
Gyermekjóléti Központjának
2020. évről készített beszámolója**

Bevezetés

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás az egyének, a gyermekek és családok szociális és mentálhigiénés problémáinak megelőzésére, a krízishelyzet megszüntetésére, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott segítségnyújtás.

A szociális munka módszereinek és eszközöknek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének fejlődését, a családban történő nevelkedésének elősegítését; a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

2016. január 1-től a jogszabályi változások következtében településünkön is az intézményi struktúra átszervezésre került.

A családsegítő szolgálatok és gyermekjóléti szolgálatok szakmai integrációjára került sor, ezzel család- és gyermekjóléti szolgálatok alakultak, valamint létrejött a család- és gyermekjóléti központ. A két szakfeladat az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat keretein belül működik.

A szakmai feladatok is részben megváltoztak, a törvény erejénél fogva megosztásra kerültek a szolgálat és a központ munkatársai között.

1. Személyi és tárgyi feltételek

1.1. Személyi feltételek

Intézményvezető: Halustyik Éva

Család és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője: dr. Füziné Dimák Regina

A feladatokat 2 fő családsegítő munkatárs látta el:

- Karaszné Belán Márta - szakvizsgázott okleveles szociális munkás, adósságkezelési tanácsadó

- Zacsok Nikoletta – általános szociális munkás

Család és Gyermekjóléti Központ szakmai vezetője: Kenyeres Anita

A feladatokat ellátta:

- 1 fő esetmenedzser – Csizmadia Anna, általános szociális munkás; 2020.04.30-ig
- Telekiné Balázs Henrietta gyermek és ifjúságvédelmi tanácsadó oklevéllel rendelkező óvodapedagógus 2020.05.01-től
- 1 fő óvodai-iskolai segítő - Pál Katalin Zsuzsa okleveles szociális munkás
- 1 fő pszichológus – Dobóvári Béla klinikai szakpszichológus (havi 6 óra/ minden hó 3. péntek)
- 1 fő szociális diagnózis készítését végző munkatárs – Telekiné Balázs Henrietta, Balláné Míszlai Ildikó

Az intézmény dolgozói a 15/1998 (IV.30.) NM rendelet képesítési előírásainak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek.

1.2. Tárgyi feltételek

Székhelyünk: Tótkomlós, Pósa u. 2.

Telephelyünk 3 iroda helyiséggel, várakozó helyiséggel és bútorzattal rendelkezik.

A munkavégzéshez biztosított eszközök: 3 db laptop, 1 db nyomtató és 2 szolgálati kerékpár.

2. A család és gyermekjóléti szolgáltatási tevékenysége

Feladataink:

- Gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájutás feltételeiről tájékoztatást nyújtunk.
- Tanácsadást végzünk vagy megszervezzük az ezekhez való hozzájutást.
- Szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezését biztosítjuk.
- Szabadidős programokat szervezünk.
- Felkérésre környezettanulmányt készítünk.
- Szociális és egyéb információs adatokat gyűjtünk.
- Pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást közvetítünk.

- Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos programokat szervezünk: üdültetés, táboroztatás a működési területén élő lakosság számára.

3. Az észlelő-és jelzőrendszer működése

Veszélyeztetettséget észlelő-és jelző rendszert működtetünk, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, és ezek megoldására javaslatot készítünk.

A veszélyeztetés megszüntetése érdekében egészségügyi, szociális, valamint szükség esetén hatósági beavatkozást kezdeményezünk. Krízishelyzetekben és védelembe vétel előtt azonnali esetkonferenciát tartunk, ahol a család is jelen van.

Egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét, és azt szükség esetén személyes közreműködéssel segítjük pl.: szociális alapszolgáltatások igénybevételét, egészségügyi ellátások igénybevételét, pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

Évente 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést tartunk, melyre a helyi iskolák és óvodák gyermekvédelmi felelőseit, a bölcsőde vezetőjét, a védőnői szolgálat munkatársait, gyermekorvost valamint a gyámhatósági előadót hívjuk meg.

2020-ban a következő időpontokban kerültek megszervezésre:

- 2020. február 11-én
- 2020. február 18-án
- 2020. február 27-én
- 2020. szeptember 8-án
- 2020. október 8-án
- 2020. november 19-én

Az Éves Szakmai Tanácskozásra 2020. február 11-én került sor.

Az észlelő-és jelzőrendszer által küldött jelzések száma:

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	5	4
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	9	
Kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtók	-	
Átmeneti gondozást biztosítók	-	
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	-	
Köznevelési intézmény	10	
Rendőrség		
Ügyészség, bíróság		
Pártfogó felügyelői szolgálat		
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy		
Aldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet		
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	4	
Önkormányzat, jegyző		
Gyámhivatal		
Munkaügyi hatóság		
Katasztrófavédelem		
Közütemi szolgáltatók		
Gyermekjogi/betegjogi/ellátottjogi képviselő		
Hivatásos gondnok		
Javítóintézet		
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei	1	

kormányhivatal		
Állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv		
Összesen	33	4
A jelzésekkel érintett személyek száma	31	3

4. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat tevékenysége a statisztikai adatok tükrében

Az alábbi táblázatok a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. évi statisztikai adatai alapján készültek. A táblázatokból látható a szolgálat ügyfélkörének szociális helyzete, valamint képet kaphatunk gazdasági aktivitásukról, és a leggyakrabban előforduló problémáikról.

4.1 Nem, kor szerinti megosztás

(minden klienst egyszer vettünk számba, függetlenül a megjelenések számától)

Együttműködési megállapodás alapján vesz igénybe szolgáltatást	Nem, életkor	0- 2 éves	3-5 éves	6- 13 éves	14- 17 éves	18- 24 éves	25- 34 éves	35- 49 éves	50- 61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi	6	6	10	7	2	5	7	4	1	48
	Nő	5	4	14	13	6	8	16	1	1	68
	Összesen	11	10	24	20	8	13	23	5	2	116

Együttműködési megállapodás alapján, - jellemzően kiskorú gyermek érdekében - a családokat alapellátás keretében vagy védelembe vételi eljárást követően gondozzuk. A gondozott családok száma az elmúlt évben 34 volt. Alapellátás során az együttműködés önkéntes, utóbbi esetben kötelezve van a család rá. Védelembe vétel 10 családot, nevelésbe vétel 7 családot érintett. Jellemzően családi okok vagy nem megfelelő szociális körülmények indokolják az együttműködést.

Intézményünkben az elmúlt év során a kétszáz főt meghaladta az egyszeri ügyekben segítséget kérők száma. Egy részük visszatérő ügyfelünk, folyamatosan igénybe veszik segítségünket különböző ügyeik intézéséhez, tanácsainkat és tájékoztatásunkat kérik.

Az elmúlt évhez képest a klienseink száma csökkent, ennek oka lehet, hogy a COVID19 vírus helyzet miatt az ügyfélfogadási rend szigorúbb szabályozási formában működött. Betartottuk a kihirdetett egészségügyi szabályokat, ugyanakkor az ügyfélfogadás minden nap biztosítva volt csupán az időtartamát korlátoztuk 8-11 óra közé március és április hónapokban. Nagyobb számban éltek a telefonos és az internetes segítség kérésének lehetőségével.

Csökkent az egészségkárosodás miatti kérelmek és fellebbezések, valamint a nyugdíjak és nyugdíjszerű ellátások igénylése miatti ügyintéзések száma. A családi és fogyatékosági támogatások igénylése, a méltányosságból adható megyei szervek segélyei, a helyi önkormányzati rendeletben nyújtható ellátások igénylése, a közüzemi szolgáltatókhoz intézett különböző bejelentések, kérelmek, NAV- hoz benyújtott kérelmek, nyilatkozatok megfogalmazása, TAJ és adókártya igénylése nem változott.

Nem együttműködési megállapodás alapján	Nem, életkor	0- 2 éves	3-5 éves	6- 13 éves	14- 17 éves	18- 24 éves	25- 34 éves	35- 49 éves	50- 61 éves	62 éves és idősebb	Összesen
	Férfi					3	3	8	15	20	49
	Nő					8	39	49	36	34	156
	Összesen					11	42	57	51	54	215

4.2 Gazdasági aktivitás szerinti megosztás

A gondozásban lévő háztartásokra jellemző, hogy a kétszülős családokban az egyik felnőtt inaktív.

Gazdasági aktivitás	Fő
Foglalkoztatott	20
Munkanélküli	-
Inaktív	48
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	48
Összesen	116

4.3 Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	49
Általános iskola nyolc osztálya	53
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	11
Befejezett szakközépiskola	0
Befejezett gimnázium	0
Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	2
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	1
Összesen	116

Az általános iskolát be nem fejezett magas száma abból adódik, hogy gyermekkorú gondozottjaink is vannak, a szülők jellemzően 8 általános iskolát végeztek.

4.4 Családi összetétel szerinti megoszlás

Családi összetétel	Családok száma
Egyedül élő	3
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	3
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	11
Egy szülő/törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	9
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Egyéb	0
Összesen	34

Intézményünkben megjelenő problémák szinte minden család esetében halmozottan fordulnak elő. Jellemzően lakhatásnál: közüzemi szolgáltatások hiányából adódó nehézségek;

rossz anyagi helyzetnél: foglalkoztatásból, pénzbeosztásból, eladósodásból adódó hátrányok jelentkeznek. Az anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését segítettük.

Hátralékok rendezéséhez:

- közreműködünk közüzemi szolgáltatókkal való egyeztetésben,
- adósságkezelési szolgáltatást nyújtunk.

Az adósság terhekkel küszködő lakosság részére a helyi önkormányzat családsegítés keretében adósságkezelési szolgáltatást nyújt. A lakosság adósságterheinek csökkentésére a törvényi feltételek megléte esetén adósságcsökkentési támogatás nyújtható, amit az érintett lakosság szolgálatunknál tud kezdeményezni. Az adósságkezelési szolgáltatás tanácsadásból és adósságcsökkentési támogatásból áll, 2 hónap előgondozással kezdődik, amikor felmérjük a család adósságát, kiadásait és bevételeit, fogyasztási szokásait, majd teherbíró képességüknek megfelelően megállapodunk a hátralék törlesztésének módjáról és feltételeiről. A kapcsolattartás az előgondozás alatt szükség szerint, az adósságcsökkentési támogatás folyósítása alatt havonta egy alkalommal történik. Adósságcsökkentési támogatásban 2020-ban 4 család/21 fő volt érintett.

5. Szakmai tevékenységünk

Munkánk jelentős részét a hivatalos ügyek intézése képezi, mivel településünkön a hivataloknak és szolgáltatóknak nincsen ügyfélfogadása, így a lakosság nagy része tőlünk vár segítséget.

Második kiemelt helyet foglal el az adományok közvetítésében való részvétel. A 2020. évben a használt ruhák közvetítése csak időszakosan volt lehetséges a korlátozó intézkedések miatt.

Közreműködünk:

- önkormányzati természetbeni átmeneti segélyek kiosztásában,
- adomány osztásokban,
- havonta RSZTOP tartós élelmiszer csomagok kiosztásában vállalunk közreműködést,
- részt vettünk a tavaszi, nyári, őszi és téli szünet gyermekétkeztetésének koordinálásában.

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	34	19
Segítő beszélgetés	64	42
Tanácsadás	106	58
Ügyintézéshez segítségnyújtás	173	98
Konfliktuskezelés	69	5
Kríziskezelés	1	15
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzübeli és természetbeni)	356	287
Közvetítés (másik szolgáltatáshoz vagy központhoz)	2	9
Esetkonferencia	2	11
Esetmegbeszélés	3	9
Esetkonzultáció	0	
Csoportmunka	0	0
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	0	0
Közösségfejlesztés	0	0
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	58	58
Családlátogatás	408	132
Adományközvetítés	56	222
Mediáció	0	
Kapcsolattartási ügyelet	0	0
Családterápia	0	0
Pszichológiai tanácsadás	0	0
Jogi tanácsadás	0	0
Összesen	1363	1042

Veszélyeztetett kiskorúak száma:

Okok	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
Nevelési probléma	8
Szülők, család életvitele	17
Családi konfliktus	12
Szülő(k) betegsége	0
Gyermek családon belüli bántalmazása	4
Gyermek elhanyagolása	2
Egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetés	0
Iskolai kirekesztés, erőszak	2
Kortárs csoport negatív hatása	0
Elégtelen lakáskörülmények	1
Kilakoltatás veszélye	0
Munkanélküliség	0

Gyermekintézménybe való beilleszkedés	2
Drogfogyasztás	0
Alkoholfogyasztás	0
Játékszenvedély	0
Csavargás	0
Tankötelezettség elmulasztása	3
Tartós betegség	1
Fogyatékoság	0
Magatartás-vagy tanulási zavar	0
Anyagi probléma	6
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	33
Veszélyeztetettként nyilvántartott kiskorúak száma tárgyév december 31-én	38

Prevenációs programok:

2020-ban a prevenációs programok szervezését, megtartását nagy mértékben befolyásolta a vírus helyzet miatt keletkezett korlátozó intézkedések lehetősége. Így a tervezett illetve a korábbi években szokásos programok egy része elmaradt.

Nyári napközis tábor Tótkomlóson (2020.08.03-2020.08.07.):

A Szociális Szolgáltató Központ dolgozóival közös szervezésben augusztus 3-augusztus 7. között egész napos (7.30-16.00 óráig) tábort szerveztünk a gyerekek részére. A táborban 28 gyermek vett részt.

Programjaink voltak: - az intézmény területén szervezett szabadtéri játékok, vetélkedők – a Körös –Maros Nemzeti Park kardoskúti tájvédelmi parkjában ismeretterjesztő előadással összekötött kirándulás - kézműves foglalkozás, arcfestés, gyermek jóga, zumba tánc - és közös sütés, - kutya bemutató, - nádpeca készítés és horgászat a Tótkomlósi Horgász Egyesület közreműködésével és nem maradt ki programjainkból a strandolás sem. A gyermekek ebédjét a Gastrofarbung Kft. diákétkezésén biztosítottuk. a reggelit és az uzsonnát a Szociális Szolgáltató Központban nappali ellátásának gondozónőinek segítségével biztosítottuk.

A tábor lebonyolításában és anyagi támogatásában partnereink voltak:

Tótkomlós Város Önkormányzata, Városunk, Tótkomlós Polgáraiért Alapítvány, Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat, Mit-Gyűr pékség, Szociális Szolgáltató Központ dolgozói, Salamon Zsuzsanna, Motyovszki Zsuzsanna, Petrina Pálné, Mitnyan Jánosné, Bogdánfy –Szőke Anett, Tótkomlósi Horgász Egyesület, Szilaj Izabella

A tábor családokat érintő költsége 2.000,- Ft/gyermek volt.

Karácsony

Lakossági felajánlásból érkező karácsonyi ajándék csomagot 7 család részére jutattunk el.

6. A Család-és Gyermekjóléti Központ gondozási tevékenysége

Az esetmenedzser feladatai közé tartozik:

- a szükséges szolgáltatások biztosításának megszervezése, összehangolása
- a szolgáltatás igénybevételének, ill. eredményességének nyomon követése
- az igénybevétel ellenőrzése
- az előírt magatartási szabályok betartásának, a gyermek, ill. a család által – a változás érdekében megteendő lépések, feladatok nyomon követése, ellenőrzése
- a rendszerszereplőkkel való kapcsolattartás, a gyermek érdekében történő egyeztetés, hatóságokkal való kapcsolattartás, az esethez kapcsolódó kötelező adminisztrációs, dokumentációs feladatok ellátása
- segítő, támogató szolgáltatások összehangolása, közreműködés a szolgáltatások feltételeinek biztosításában

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok:

- javaslattétel a gyámhivatal felé védelembe vételre
- megelőző pártfogásra
- ideiglenes hatályú elhelyezésre
- nevelésbe vételre
- családba fogadásra
- harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezésére
- családba fogadó gyám kirendelésére
- a gyermek gondozási helyének megváltoztatására
- családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásra
- tankötelezettség teljesítésének előmozdítására

Statisztikai táblázatok

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő):

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	össz.
Speciális szolgáltatást igénybe vevők	férfi	1		1	2	1	3	1			9
	nő	1		1	2	3	2	2	1		12
Összesen		2		2	4	4	5	3	1		21
Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetmenedzseri tevékenységet igénybe vevők	férfi	4	2	8	9	0	3	7	5		38
	nő	2	5	12	9	3	4	11	5	2	53
Összesen		6	7	20	18	3	7	18	10	2	91

A településen a központ szolgáltatásait igénybe vevők személyek száma: 91 fő.

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek és azokkal ellátott személyek:

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma (darab)	Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő)
Kapcsolattartási ügyelet	10	8
Utcai (lakótelepi) szociális munka		
Kórházi szociális munka		
Iskolai szociális munka		
Készenléti szolgálat		
Jogi tanácsadás		
Pszichológiai tanácsadás	27	13
Mediáció		
Családkonzultáció		
Család-és párterápia		
Konfliktuskezelés		
Fejlesztőpedagógiai ellátás		
Hátralékkézelési tanácsadás		
Csoportmunka		
Egyéb		
Összesen	37	21

A speciális tevékenységek keretében történő kapcsolattartási ügyelet igénybevétele 2 család esetében valósult meg 2020-ban, ami 2 kiskorú és 6 felnőtt személyt érintett.

Pszichológiai tanácsadás 27 alkalommal történt, ez összesen 13 ellátott (6 kiskorú., 7 felnőtt) személyt érintett. Ebből 6 fő részesül gondozásban.

A speciális tevékenységek az előző évhez képest lényeges csökkenést mutatnak, melynek oka a COVID-19 megjelenése volt.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri gondozási tevékenységben érintettek:

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Gondozottak száma (fő)	20	2	13	2	37

A 2020-as évben összesen 36 fő kiskorú esetében valósult meg hatósági intézkedéshez kapcsolódó gondozási tevékenység. 1 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése a vérszerinti családjában valósult meg. Az előző évhez hasonlóan a védelembe vett gyermekek aránya a magasabb.

A gondozás a gyermekek elhanyagolása, az elégtelen lakáskörülmények, párkapcsolati problémák, családi konfliktus, igazolatlan iskolai hiányzás, magatartásproblémák, valamint a szülők életvitele miatt volt szükséges.

Év közben 2 nevelésbe vett gyermek édesanyja elköltözött a településről, 1 nevelésbe vett gyermek pedig nagykorúvá vált. Védelembe vétel felülvizsgálatát követően eredményesség miatt 9 kiskorú, költözés miatt 4 kiskorú esetében szűnt meg a gondozási tevékenység.

2020. 12. 31. napján 7 gyermek védelembe vétel, 10 gyermek nevelésbe vétel és 2 gyermek utógondozás miatt részesült gondozásban.

A központnál ellátott bántalmazott és elhanyagolt kiskorúak adatai:

Megnevezés	A bántalmazott			Az elhanyagolt	
	kiskorúak száma				
	fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	1		1	27	20
Családon kívül		1	1		
Összesen	1	1	2	27	20

A táblázatnál külön megfigyelhetjük a bántalmazott és az elhanyagolt kiskorúak számát. A fizikai és lelki elhanyagolás 47 fő kiskorút érintett az elmúlt évben. A településen 4 fő bántalmazott kiskorú esetében történt gondozási tevékenység. A településen az elhanyagolt gyermeke aránya a magasabb.

A Család-és Gyermekjóléti Központnál egyszeri esetkezelést igénybe vevő kiskorúak száma: 16 fő

- védelembe vételi eljárás megindítására 5 kiskorú esetében került sor,
- nevelésbe vétel felülvizsgálata 1 főt érintett,
- 8 gyámság alatt álló gyermek éves jelentési ügyében indult eljárás,
- 2 gyermek esetében ideiglenes hatályú elhelyezés történt,

A védelembe vételi eljárások mind az 5 fő esetében megszüntetésre kerültek.

A hatósági eljárások megindításának okai, jellemző problémák:

- fizikai-lelki elhanyagolás és bántalmazás,
- nevelési probléma,
- magatartásproblémák, tankötelezettség elmulasztása,
- a szülők életviteléből adódó problémák,
- alacsony jövedelmi viszonyok, elégtelen lakáskörülmények,
- párkapcsolati problémák, családon belüli konfliktusok.

7. Szociális diagnózis

A szociális diagnózis szerepe

A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítő és maga az érintett személy összevetik.

A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megteremtik a fejlesztéshez, a normális működéshez szükséges feltételeket, továbbá a meghatározásra kerül a megvalósítás határideje, megtörténik

a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele. A diagnózis elkészítésében az ellátottnak aktívan részt kell vennie, nélküle a terv nem készíthető el.

Az esetmenedzsernek az első találkozástól számítva 15 nap áll rendelkezésre a diagnózis elkészítésére. Krízishelyzetben természetesen a szociális diagnózis elkészülte előtt is lehetőség van szolgáltatás igénybevételére és annak nyújtására.

A szociális diagnózis készítését kezdeményezheti:

1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
2. Család-és Gyermekjóléti Központ
3. Jelzőrendszer

Szociális diagnózis tartalma

A szociális diagnózis elkészítését adatlap segíti, melyben zárt és nyitott kérdések egyaránt szerepelnek, és melyben az adott válaszok értékelése után lehetővé válik a szükséglet meglétének, mélységének, intenzitásának értékelése, valamint a megfelelő szolgáltatás kiválasztása.

Fentiek értelmében a szociális diagnózishoz kapcsolódó felmérő adatlap funkciója egyrészt a szolgáltatási rendszerben elérhető szolgáltatási elemekre vonatkozó szükséglet meglétének vizsgálata, másrészt a fennálló szükségletek erősségének értékelése.

A szociális diagnózis felvétele során megismerkedhetünk az egyén családi helyzetével, lakókörülményével, egészségügyi állapotával, munkaerő piaci státuszával. A beszélgetés során a felvételi esetmenedzser számára az is kiderül, hogy az egyén alkalmas-e önálló életvitelre, és amennyiben nem, milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja életét támogatni.

Amennyiben gyermeket, illetve gyermekeket érintő problémák is felmerülnek, a rájuk vonatkozó adatlap kitöltése is szükségszerű.

Mindezek ismeretében összegzéséként megállapításra kerül egyes szükségletek hiánya, valamint a szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatási formák beazonosítása.

Tapasztalatok:

A beérkező kérelmek általában új esetként jelentek meg a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatoknál. Orosháza, Tótkomlós, Csanádapáca, Pusztaföldvár, Gádos, Kardoskút, Békéssámsón, Nagyszénás településekről összesen 36 kérelem érkezett.

A szociális diagnózis felvétele összesen 42 főt érintett, 37 felnőtt és 5 gyermek kérdőív kitöltésére került sor.

A feltárt problémák megoldásához szükséges szolgáltatások a legtöbb esetben járás szinten elérhetőek voltak.

A szociális diagnózisok készítése során az ügyfelek többnyire együttműködőek voltak, 2 esetben nem került sor a diagnózis elkészítésére.

Az előző évhez képest kevesebb kérelem érkezett, melynek oka lehet a járványhelyzet.

Település: Tótkomlós	
Probléma típusa szerint:	
1. Egészségi állapottal kapcsolatos probléma:	0
2. Gyermekkel kapcsolatos problémák:	3
3. Társas kapcsolatokból fakadó problémák:	0
4. Életviteli problémák:	0
5. Egyéb:	0
Érintett fő összesen:	3
gyermek	0
felnőtt	3

8. Óvodai és iskolai szociális munka

8.1 Jogszabályi háttér

2018. szeptember 1-től a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI.tv. értelmében a család- és gyermekjóléti központ az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő egyéni, csoportos és közösségi szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

- a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,
- d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,
- e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és
- f) a jelzőrendszer működését.

A jogszabály 1.000 fő köznevelési intézményben nyilvántartott gyermekekre vetítve 1 fő (40 óra) alkalmazását írja elő, az orosházi járásban 7 fő foglalkoztatott látja el a feladatot.

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a 2018/19 es nevelési évtől az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít Tótkomlóson a

Szlovák Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában, a Jankó János Általános Iskola és Gimnáziumban, az Evangélikus Óvodában, a Diófa Óvodában és a Ligeti Óvodában.

Célok:

- a társadalmi kohézió erősítése, a társadalmi minőség javítása természetes támaszok, közösségi erőforrások mozgósításával.
- a gyerekek szociális kompetenciáinak fejlesztése, és a környezet minőségének tökéletesítése.

8.2 Személyi és tárgyi feltételek

Az egyéni beszélgetésekhez, klubfoglalkozásokhoz a külön helyiség, valamint az infrastruktúrához való hozzáférés lehetősége is adott minden intézményben. A gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő az intézményekben dolgozó fejlesztő pedagógussal, gyógypedagógussal együttműködésben látja el. Folyamatosan kapcsolatot tart a helyi családsegítőkkel és védőnőkkel, valamint a gyermekorvossal is.

8.3 Ügyfélfogadási rend:

Az intézményekben a szolgáltatásra az igényfelmérés alapján megbeszélte időpontokban van lehetőség, heti egy napon. Az intézményekben kifüggesztésre került a fogadóórak és az intézményi munka ellátásának időpontjai.

8.4 Feladatok a szükségletfelmérések tükrében

A Jankó János Általános Iskola és Gimnázium 10. és 11. évfolyama még a márciusi lezárások előtt részt tudott venni egy öt alkalmas önismereti tréningen, ami a bántalmazó kapcsolatok felismerésére, megelőzésére és kezelésére helyezte a hangsúlyt. Az alkalmakat a Mi-Értünk Prevenációs Egyesület kollégáival közösen tartottuk meg.

A település jellegéből adódóan a családok élete nagy vonalakban ismert, örömeiket és problémáikat gyakran a közösséggel együtt élik meg, azok a pedagógusok számára ismertek. Ennek köszönhetően az intézmények családiasak, a gyerekekkel közvetlen viszonyt ápolnak, bizalmas a kapcsolatok többsége mind a szülők, mind a gyerekek részéről.

Iskolai és óvodai szociális segítőként feladataim jellemzően inkább olyan típusú feladatok, amik a szükségletfelmérésben hangsúlyosak lettek: jogszabályi változások figyelemmel követése, segítség más szolgáltatásokba való közvetítésekbe, prevenciós feladatok, segítő beszélgetések és a gyermekjólét által gondozott gyerekek esetében közreműködés.

8.5 A feladatellátás bemutatása a statisztikai adatok tükrében

Az elmúlt időszakban a szolgáltatást mind a pedagógusok által delegált, mind szülő kérésére, mind önként felkereső gyerekek vették többségében igénybe. Felkerestek szülők is, hogy gyermekeik iskolai problémáival kapcsolatban beszéljünk. Az iskolák igazgatónőivel és az osztályfőnökökkel való beszélgetések során legfontosabb problémának a magatartás zavarok után a bullying témakört jelöltük meg, ezért ennek kapcsán ebben a tanévben is prevenciós jelleggel tartottam több osztályban ismertető órát. A tanulók esetében általában magatartási problémák merültek fel, melyeknél egyéni konzultációkkal igyekeztem segíteni.

A vírushelyzet miatt a digitális oktatás idején is igyekeztem tartani a kapcsolatot a gyerekekkel, illetve azokkal a családokkal, ahol nem tudtak valamilyen okból folyamatosan részt venni az online oktatásban. A közösségi programok, szülői értekezletek és ünnepségek sem a hagyományos módon voltak megtartva, ennek ellenére igyekeztem kapcsolatot tartani és elérhető lenni a lehetőségek szerint.

Összekötőként továbbra is folyamatosan segítettem a kapcsolatot a család-és gyermekjóléti központtal és a család- és gyermekjóléti szolgálattal.

A szolgáltatást igénybe vevők típusa	A szolgáltatást igénybe vevők száma
Gyermek	84
Szülő	6
Szakember	3
Összesen	93

Hozott probléma típusa	fő 2020.I. félév	fő 2020. II. félév	Fő 2020. összesen
Anyagi	0	0	0
Gyermeknevelési	3	2	2
Gyermek intézménybe való beilleszkedés nehézsége	7	4	11
Magatartászavar, teljesítményzavar	15	7	22
A gyermek életviteli problémái	5	4	9
Igazolatlan óvodai, iskolai hiányzás + digitális oktatásban ritkán résztvevő	4+27	2+11	6+38
Konfliktus	2	0	2
Szülők vagy család életvitele	4	2	6
Szülői elhanyagolás	7	5	12
Bántalmazás	0	0	0
Fogyatékoság	0	0	0
Addiktológiai problémák	0	0	0
Egyéb	0	0	0

Tevékenység jellege			Alkalmak száma
Konzultáció	41	34	75

Információnyújtás	3	3	6
Tanácsadás	2	1	3
Hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás való	1	0	1
Családlátogatás	0	0	0
Óralátogatás	3	2	5
Krizisintervenció	3	5	8
Konfliktuskezelés	5	4	9
Prevenációs csoportmunka	12	2	14
Pályaorientáció támogatása	0	1	1
Kulturális programok szervezése	0	0	0
Sport-és szabadidős programok szervezése	1	0	1
Szociális akciók szervezése, végrehajtása	0	0	0
Nevelőtestületi ülésen, diákönkormányzati ülésen való részvétel	2	1	3
Szülői munkaközösségi ülésen való részvétel	0	0	0
Szülői értekezleten való részvétel	2	0	2
Fegyelmi tárgyaláson való részvétel	1	0	0
Esetmegbeszélés, esetkonferencia	3	2	5

TEAM munka óvodában, iskolában	6	3	9
TEAM munka család-és gyermekjóléti központban	2	2	4
Szupervízió	5	3	8
Jelzés fogadása	4	3	7
Jelzés küldése	2	1	3
Delegálás	7	4	11
Egyéb	0	0	0
Összesen	101	71	175

8.6 Tervek és fejlesztési elképzelések:

A megkezdett munka következetes folytatása, az együttműködésre nevelésben segítség és az erőszakmentes kommunikáció gyakorlása, átadása továbbra is feladat. Lehetőség szerint a jelenlét folyamatos biztosítása a magatartászavarok megelőzése érdekében. A gyermekeket érintő problémákról előadások tartása a szülőknek, pedagógusoknak. Igény szerint csoportos foglalkozások beindítása.

9. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

A Magyar Államkincstár 2020 szeptemberében a rendelkezésre álló iratok alapján, illetve helyszíni ellenőrzés során felülvizsgálta a támogatások igénylésének és elszámolásának jogszerűségét. Az ellenőrzés szabálytalanságot nem tárt fel az intézmény működésével kapcsolatban.

ÖSSZEGZÉS

Településünkön a gyermekvédelmi feladatok ellátása a jogszabályi feltételek alapján megvalósul. Intézményünk jó kapcsolatot ápol a helyben működő gyermekvédelmi és szociális intézményekkel, egészségügyi szolgáltatókkal. A településen felmerülő szociális és

gyermekvédelmi problémákat komplexen kezeljük, szükség esetén tájékoztatjuk és bevonjuk más szakterületek képviselőit is a megoldásba. A napi munkavégzés során a helyi önkormányzat támogatását is gyakran kérjük az azonnali, elsősorban anyagi segítséget igénylő ügyfeink ügyében, amit minden alkalommal megkapunk. Szakmai tudásunkkal igyekszünk segíteni az egyéneket, családokat, csoportokat problémáik kezelésében, ami mindennap új kihívás számunkra. Leggyakrabban tapasztalt problémák a gyermekes családokban: a gondozási feladatok hiánya, a nevelési problémák, az elégtelen lakhatási feltételek, a közösségi szolgáltatások részleges hiánya, a családi értékek, normák hiánya.

Munkánk komoly felelősséggel, pszichés terheléssel jár, melynek kezelésére munkáltatónk rendszeresen képzéseket, esetmegbeszélő csoportot, szupervíziót biztosít.

A település oktatási intézményeinél és lakosságánál felmerülő igényként jelent meg városi szinten alkalmazott pszichológiai szolgáltatás bevezetése.

Munkánkat igyekszünk felelősséggel ellátni, tudásunknak súlya van, hiszen tanácsainkkal, a különböző megoldási lehetőségek felkínálásával emberek életére, döntéseire vagyunk hatással.

Tótkomlós, 2021. február 8.

Készítette:

Karaszné Belán Márta
családsegítő munkatárs

Zacsok Nikolett
családsegítő munkatárs

Telekiné Balázs Henrietta
esetmenedzser

Pál Katalin
óvodai és iskolai szociális segítő

Balláné Mislai Ildikó
szociális diagnózist készítő esetmenedzser

Jóváhagyta: Halustayk Éva
intézményvezető

OROSHÁZI RENDŐRKAPITÁNYSÁG

ALÁÍRÁS: CZECHER PÉTER R. EZEDS [SK]
04050/2360-1/2021. ált.

T Á J É K O Z T A T Ó

a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők által 2020. évben
elkövetett bűncselekményekről, a bűnelkövetés okairól

1. A gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések
számának alakulása az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén

Bűncselekmények/ fő	Elkövetők	
	Gyermekkorú	Fiatalkorú
	2	15
- lopás	2	4
- testi sértés	-	2
- garázdaság	-	6
- készpénzhelyettesítő fizetőeszközzel visszaélés	-	2
- közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény (sorompó rudjának letörése)	-	1

Bűncselekmény elkövetése miatt 2020. évben 2 fő gyermekkorú és 15 fő fiatalkorú személy
ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt.

A gyermekkor büntethetőséget kizáró ok, ezért a velük szemben indított eljárások
megszüntetésre kerültek. A gyámhatóság felé a cselekmények elkövetéséről adatlap
megküldésével jelzéssel élünk.

Bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén a fiatalkorúval szemben a
nyomozást a fiatalkorúakra vonatkozó speciális szabályok megtartása mellett – pl. törvényes
képviselő és védő részvétele a teljes eljárás tartama alatt, környezettanulmány és iskolai
jellemzés kötelező beszerzése, stb. – kell lefolytatni.

Bűncselekmény esetén a bíróság a fiatalkorúval szemben büntetést is kiszabhat és intézkedést
is alkalmazhat.

Szabálysértés elkövetése miatt az elmúlt évben hatóságunk összesen 9 fő fiatalkorú személy
ellen indított eljárást. Gyermekkorú ellen nem indult eljárás.

Év	Fiatalkorú (fő)	Okok:
2020	9	lopás (4), szándékos rongálás (1), rendzavarás (2), garázdaság (1), járművezetés az eltiltás hatálya alatt (1),
2019	17	lopás (10), szándékos rongálás (2), rendzavarás (2), sikkasztás (1), járművezetés az eltiltás hatálya alatt (2),

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértések száma 2020-ban 47%-kal csökkent.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén a gyermek- és fiatalkorúak által
elkövetett szabálysértések, illetve bűncselekmények száma az országos átlagnál évek óta
lényegesen alacsonyabb.

Cím: 5900 Orosháza, Szabadság tér 2. 5900 Orosháza, Pf.: 111.
Telefon: (68) 411-344; BM (33) 55-00; E-mail: oroshaza.rk@bekes.police.hu

2. Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében

A gyermekkorú személyek által történt bűncselekmények elkövetése miatt nem indult eljárás során általánosságban elmondható, hogy a gyermekkorúak jogsértéseire a kisebb súlyú, sok esetben „gyerekcsínynek” induló olyan cselekmények jellemzőek, amelyek jogsértő voltával életkoruknál fogva nincsenek tisztában, vagy nem mérik fel eléggé tetteik lehetséges következményeit.

Meg kell említeni, hogy a hatályos büntető- és a szabálysértési jogszabályok szerint a 14. életévüket még be nem töltött fiatalok is gyermekkorúnak minősülnek és így főszabályként velük szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn. E főszabály alóli kivétalként a Büntetőtörvénykönyv (2012. évi C. törvény) 2013. július 1-jei hatályba lépése 5 bűncselekménytípus elkövetése esetén büntethetővé tette a 12. életévüket betöltött, de egyébként még gyermekkorú személyeket is.

A törvény 16. §-a tételesen felsorolja ezeket a bűncselekményeket: az emberölés és annak minősített esetei, az erős felindulásban elkövetett emberölés, az életveszélyt okozó testi sértés és a halált okozó testi sértés, a rablás és a kifosztás.

Ezek elkövetése esetén a tizenkettedik életévét már betöltött, de a tizennegyedik életévüket be nem töltött gyermekkorúak is büntethetővé válnak, ha a tettes az elkövetés idején rendelkezett a cselekmények következményeinek felismeréséhez szükséges belátási képességgel.

A tavalyi évben 14 év alatti gyermekkorúval szemben nem indult büntetőeljárás.

Szabálysértés esetében a gyermekkor mindig büntethetőséget kizáró ok. Gyermekkorúval szemben szabálysértés elkövetése miatt nem szabható ki helyszíni bírság és szabálysértési bírság sem.

3. Jellemző problémák és gyakorisága a fiatalkorúak körében

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a fiatalkorúak – azaz a 14. és 18. életév közötti fiatalok – esetében szinte bármilyen bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésével lehet találkozni.

A felnőttkor küszöbén álló fiatalok esetleges elkövetővé válása elsősorban attól a környezettől (család, baráti kör, iskola, stb.) függ, amelyben élnek, és amelynek körülményeit, szokásait, magatartását, erkölcsi normáit példaként látják a mindennapjaikban.

Ha ez a környezet, vagy annak egyes elemei valamilyen okból problémásak, akkor nagy az esély arra, hogy a fiatalkorú a társadalmi normák és elvárások ellenére deviáns magatartásformákat választ magának. Ez könnyen vezethet a törvényekkel való szembe kerüléshez, sőt bűnelkövetéshez.

A fiatalkorúval szemben szabálysértés elkövetése esetén a hatóság csak feljelentéssel élhet, bírság csak akkor szabható ki, ha önálló keresettel rendelkezik.

4. A hozzátartozók közötti erőszak, bántalmazások előfordulása a településen

A hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról szóló 2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás (továbbiakban: Út.) szabályozza a családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozó bűncselekmények esetén végrehajtandó rendőri eljárásrendet.

Az e körbe tartozó személy elleni cselekmények miatti bejelentéseket minden esetben kiemelten kezeltük és haladéktalanul megtettük a szükséges intézkedéseket.

A konfliktusok kialakulásának legjellemzőbb okai az ittasság, a nem megfelelő anyagi körülmények, szerelemfűtés, gyermek elhelyezése körüli viták, házas- és élettársi kapcsolat megromlása, illetve a gyermek láthatás be nem tartásával kapcsolatos szabályok megsértése. Tényleges jogsértés észlelése esetén minden esetben intézkedtünk a jogellenes állapot megszakítására, a felek indulatainak lecsillapítására és a további jogsértés megelőzésére, illetve tájékoztattuk az érintetteket a rendelkezésre álló jogérvényesítési lehetőségekről is.

A tudomásunkra jutott információkról haladéktalanul jelzéssel éltünk (rövid úton, szóban, illetve adatlap megküldésével) a családsegítő, gyermekvédelmi, és gyermekjóléti szolgálatok felé. Szolgálatellátás során rendszeresen kapcsolatot tartottunk a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival, mint a jelzőrendszer része.

Az elkövetőket vizsgálva megállapítható, hogy elsősorban férfiak követik el a családon belüli erőszak körébe tartozó bűncselekményeket, azonban esetenként női elkövetőket is regisztráltunk. A férfiak főként a testi sértéseket, míg nők a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményekben érintettek elkövetőként.

A hozzátartozók közötti erőszakkal kapcsolatos bejelentéseket követő rendőri intézkedések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy az esetek többségében a bejelentő már a helyszínen sem kíván magánindítvánnyal élni a bántalmazóval szemben, megelégednek azzal, hogy a rendőr figyelmezteti az erőszakoskodó felet.

Az ennek ellenére megindított eljárásokat (pl. zaklatás, magánlaksértés bűncselekményben) sok esetben az ennek feltételül szolgáló magánindítvány hiánya miatt meg kell szüntetnünk, miután a sértettek a törvény által biztosított 1 hónapon belül sem terjesztik elő a büntetőeljárás lefolytatásához szükséges magánindítványt.

A bejelentések közül – mivel a történeteknek részese több esetben kiskorú is volt – 14 esetben adatlap megküldésével tájékoztattuk a gyermekjóléti szolgálatot. A hozzátartozók közötti erőszak helyszínén rögzített tényeket, adatokat minden esetben megküldtük a családsegítő szolgálatnak.

Az Orosházi Rendőrkapitányság 2020. évben 2 esetben hozott ideiglenes megelőző távoltartásról szóló határozatot.

Szükség esetén kértük a civilszervezetek, gyámügyi szervezetek, családsegítő szolgálatok segítségét is, melyet minden esetben megkaptunk.

5. A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált időszakban – a korábbi évek tapasztalataitól eltérően – az ún. hagyományos, klasszikus eredetű szerek fogyasztása volt jellemző. Ezek közül a marihuána és az amfetamin származékok (speed, extasy) fogyasztása dominál. A klasszikus szerek ismételt témyerésével a pszichoaktív szerek használatának némi visszaesése figyelhető meg.

A visszaesés okaként értékelhető, hogy a fogyasztók egyre jobban felismerik a „designer” drogok előállításának kiismerhetetlen módját, a hatásmechanizmus ismeretlensége miatti nagyfokú veszélyességet. Ebben szerepe van a felvilágosító, drogprevenciós munkának is.

Az elkövetői adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2020. évben is több felnőtt- és fiatalos férfi szemben indítottunk kábítószer fogyasztása, valamint pszichoaktív anyaggal való visszaélés gyanúja miatt eljárást.

Az eljárás alá vont személyek – amennyiben a törvényi feltételek fennállnak – tájékoztatást kapnak az elterelés lehetőségéről és a megelőző-felvilágosító tanácsadásról, melyet önként vállalhatnak és vállalnak is.

Drogfogyasztással összefüggő haláleset területünkön 2020. évben sem történt.

6. Bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok

A DADA, az ELLEN-SZER, az SzCsRP, az OVI-ZSARU és az I.B.T Program

A Covid-19 vírusfertőzés megjelenését követően a fertőzés megelőzése érdekében az oktatási intézmények 2020. március 16-ai zárását követően az oktatási intézmények online oktatásra álltak át. A bűnmegelőzés programok keretében az órák, előadások, rendezvények nem kerültek megtartásra, továbbá a 2020/2021. tanévben programok nem kerültek elindításra.

- DADA program

A 2019/2020. tanévben 2 fő kiképzett DADA oktató kezdete meg az oktatást, Békéssámsonban Juhász Tímea r. főrm., Orosházán Janó-Kulima Alexandra r. őrm.

Az oktatási intézmények vezetői és az oktatók elégedettek voltak a DADA programmal és az oktatók személyével egyaránt, támogatták a program további folytatását. Örömmel vették az egyenruhás rendőrök jelenlétét az intézményekben.

A Covid-19 vírusfertőzés miatt az oktatási intézmények 2020. március 16-ai bezárásáig az együttműködési megállapodásban szereplő feladatok végrehajtásra kerültek.

A köznevelési intézmények bezárását követően az online felületek leterheltsége miatt nem került megküldésre tájékoztató anyag. Szükség esetén telefonon vettük fel a kapcsolatot a pedagógusokkal és az iskola vezetőivel.

A tanév során a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya által szervezett és közvetített továbbképzéseken, oktatásokon vettek részt az előadók.

2019/2020. tanév DADA program:

Település	Iskola	Osztály	Tanuló (fő)	Oktató (fő)
Orosháza	7	28	506	1
Békéssámson	1	5	82	1
Összesen: (2)	8	33	588	1

A DADA programon túl a gyermek- és fiatalkorú bűnözés megelőzése, illetve csökkentése érdekében folyamatosan együttműködtünk az illetékességi területünkön lévő önkormányzatokkal, a gyámhivatallal, a családsegítő szolgálatokkal és a hivatásos pártfogókkal, akik megfelelő partnerek a megelőzési feladatok jó színvonalú ellátásában.

- ELLEN- SZER program középiskolák részére:

A 2019/2020. tanévben 2020. március 16-ig, az oktatási intézmények bezárásáig a program oktatását oktató hiányában, a Békés Megyei Rendőrfőkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya végezte.

- **A drog prevenció összekötő munkája (SzCsRP program)**

Az ORFK szervezésében 2014. szeptemberében indult útjára „A szülők és a családok a Rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer-bűnözés megelőzésében” elnevezésű új bűnmegelőzési program.

A program felelőse 2020. augusztus hónaptól Kis Rozália r. fhdgy.

A programban meghatározottaknak megfelelően havonta két alkalommal került sor telefonos ügyelet tartására

A 2019/2020-as tanévben nem kaptunk megkeresést.

- **Az OVI-ZSARU program**

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén 7 éve működik az orosházi Lehel utcai és a Móricz Zsigmond utcai óvodákba az Ovi-Zsaru program. Tapasztalataink alapján a „kesztyűs bábok” segítséget nyújtanak az adott magatartási problémák kezelésében. Az év során rendőri segítséget a program oktatásához nem kértek.

A programban résztvevő óvónők szerint „Rendő Robi” és „Rosszcsont Ricsi” kesztyűbábok nagy segítséget nyújtanak a gyerekek személyiségfejlődésének helyes alakításában pl. a magatartási és közlekedési szabályok megismerésében, alkalmazásában. A program oktatása során problémát nem jeleztek az óvoda pedagógusok.

- **IBT program - Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó középiskolák részére**

Az Iskolai Bűnmegelőzési Tanácsadó program illetékességi területünkön egy középiskolában működött. A programot és az előadó tevékenységét az oktatási intézmény vezetősége jónak és hasznosnak ítélte meg. A 2019/2020-as tanévtől bűnmegelőzési tanácsadó hiányában a program felfüggesztésre került.

- **Az Iskolaőrség megalakulása, eddigi működésének értékelése**

Azt követően, hogy a parlament 2020. július 03-án elfogadta az iskolaőrség bevezetésére vonatkozó törvényjavaslatot, a toborzást, majd az augusztus havi képzést követően 2020. szeptember 1-jétől az erre kijelölt köznevelési és szakképzési intézményeiben az iskolaőrök kezdték meg a szolgálatot az intézmények rendjének fenntartása érdekében.

Az Orosházi Rendőrkapitányság illetékességi területén Orosháza városban három oktatási intézményben 4 iskolaőr lát el szolgálatot.

Az iskolaőrök biztosítják, hogy a kijelölt oktatási-nevelési intézmény pedagógusai, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottai feladataikat zavartalanul elláthassák, illetve, hogy megelőzik, megakadályozzák a tanulók vagy az intézmény dolgozóinak biztonságát sértő vagy veszélyeztető jogellenes cselekményeket.

Az eltelt időszakban az iskolaőri szolgálattal összefüggésben olyan esemény nem történt, amely büntető- vagy szabálysértési eljárás megindítását indokolta volna.

7-8. A jelzőrendszeri tagok együttműködését milyennek találta az év során?

Intézményüinktől miben kérnének segítséget a munkájuk gyermekvédelmi vonatkozásában?

A jelzőrendszeri tagok együttműködése továbbra is kifejezetten jónak ítéltető. A jövőben is törekedni fogunk a partneri kapcsolat megtartására.

9. Előfordult-e az év során krízishelyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést vont maga után?

A 2020-as év során az Orosházi Rendőrkapitányság közigazgatási területén nem történt krízis helyzet, amely ideiglenes hatályú elhelyezést vont volna maga után.

10-11. Az alábbi problémák megoldása érdekében az év során milyen programokat terveznek (családon belüli erőszak, drogfogyasztás, gyermeki jogok ismertetése, bűnmegelőzés)?

Milyen programokat valósítanának meg más szervezetekkel közösen, ha rendelkezésre állna anyagi és humán forrás?

Tovább kívánjuk folytatni a már megkezdett programjainkat, melyek személyi és anyagi feltételeit a rendőrség a saját költségvetéséből biztosítja.

12. Véleménye szerint az eredményesebb együttműködés érdekében hogyan lehetne a jelzőrendszeri tagok közötti kommunikációt hatékonyabbá tenni?

Megítélésünk szerint a jelzőrendszeri tagok együttműködésének színvonala megfelelő és eredményes.

Orosháza, „időbélyegző szerint”

Tisztelettel:

**Czecher Péter r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
kapitányságvezető**